

УДК 339.13

Козицька Г.В.

канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ЕЛЕКТРОМОБІЛІ: СВІТОВІ ТРЕНДИ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Питання побудови зеленої економіки в глобальних масштабах з досягненням вуглецевої нейтральності та нульових викидів парникових газів в процесі промислового виробництва залишається надзвичайно актуальним в більшості країн світу. Одним з ключових напрямів у вирішення цієї проблеми стала розбудова екологічно чистої транспортної системи, а також виробництво і використання автомобілів на нових джерелах енергії (NEV), до яких відносяться електромобілі, гібридні автомобілі та авто на водневому паливі.

На сьогодні 110 країн, на які припадає понад 80% світової економіки, поставили перед собою завдання досягнути нульових викидів парникових газів (CO₂) до 2050 року. Китай зобов'язався досягнути цієї мети до 2060 року. Як проміжні цілі, багато країн взяли на себе зобов'язання скоротити

викиди парникових газів на 50–55% вже до 2030 року. Серед них США та Європа – найбільші автомобільні ринки. Китай пообіцяв до 2030 року знизити вуглецеву інтенсивність «як мінімум на 65%» порівняно з рівнем 2005 року [1].

Для досягнення «чистого нуля» за викидами до 2050 року 100% світового автопарку повинні працювати на електриці або водні. До 2030 року не менше 60% усього транспорту, що продається мають мати нульові викиди, щоб відповідати сценарію «чистого нуля» [1].

Оскільки автомобільний транспорт є одним із найбільших джерел глобальних викидів CO₂, уряди країн посилюють норми щодо викидів парникових газів і за допомогою фінансових та фіскальних заходів стимулюють розвиток ринку електромобілів.

До засобів популяризації електромобілів на світовому ринку авто можна віднести наступні.

Заборона на нові автомобілі з двигунами внутрішнього згоряння. Заборони, тобто стандарти, які обмежують транспортні засоби з певними технічними характеристиками, є поширеним регулюванням у транспортній політиці.

Останнім часом ряд країн, прагнучи зменшити викиди забруднюючих речовин і парникових газів, оголосили про плани заборонити продаж нових автомобілів з двигунами внутрішнього згоряння. Норвегія планує запровадити цю заборону з 2025 року, Нідерланди, Ірландія, Словенія, Ізраїль та Індія – з 2030 року, Шотландія – з 2032 року, Франція, Великобританія і Тайвань – з 2040 року. Китай вже заборонив будівництво заводів із виробництва автомобілів з двигунами внутрішнього згоряння, а також розглядає можливість припинити виробництво і продаж таких автомобілів з 2040 року. [2-4].

Субсидії на придбання електромобілів. Країни ЄС і Азії, а також штати Північної Америки на різних адміністративних рівнях надають субсидії, щоб зробити електромобілі більш доступними, оскільки вони все ще дорожчі порівняно з бензиновими або дизельними автомобілями. Розмір доступних субсидій варіюється і зазвичай залежить від таких критеріїв, як дата придбання та/або вимоги до типів електромобілів. Субсидії також є частиною комплексу заходів, які включають податкові пільги та підтримку створення зарядної інфраструктури.

Податкові пільги при купівлі електромобілів. Уряди використовують податкові пільги, а також звільнення від податків під час покупки або реєстрації електромобілів, щоб стимулювати їх використання. Деякі країни заохочують покупку або оренду електромобілів шляхом зниження або скасування податку на додану вартість на ціну покупки або лізингову ставку.

Безкоштовне паркування для електромобілів і доступ для електромобілів до виділених смуг. У країнах з муніципальною платою за паркування автомобілів з двигунами внутрішнього згорання безкоштовне паркування для електромобілів може давати значну економію при розрахунках за певний період. Наприклад, у Лондоні вартість дозволу місцевої ради на паркування знижується з 350 фунтів стерлінгів на рік для звичайних користувачів до 35 фунтів стерлінгів для користувачів електромобілів. [5].

Фінансова підтримка та єдині стандарти для зарядної інфраструктури.

Доступ до зарядної інфраструктури має вирішальне значення для збільшення попиту на електромобілі. Зарядні станції можна встановлювати майже будь-де, однак невелика кількість електромобілів на дорогах може гальмувати приватних інвесторів, тому уряди різних країн практикують надання субсидій субсидії на розвиток зарядної інфраструктури. Такі субсидії надаються в Європейському союзу (у Німеччині, Франції, Нідерландах, Великобританії), Китаї, Японії, Канаді та Сполучених Штатах Америки.

Отже, на підставі вищевикладеного можна зробити висновок, що у світі спостерігається тенденція розвитку ринку електромобілів. І з метою популяризації цього виду транспорту уряди різних країн застосовують різноманітні мотиватори, більшість з яких відносяться до групи фінансових.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Sustainable consumption and production in South East Europe and Eastern Europe, Caucasus and Central Asia / Joint UNEP-EEA report on the opportunities and lessons learned. 2022.
2. Survey of Global Activity to Phase Out Internal Combustion Engine Vehicles /Center for Climate Protection. 2021.
3. Futurism – інформаційне агенство. URL <https://futurism.com>.
4. QUARTZ – бізнес-портал. URL: <https://qz.com/1500793/chinas-banning-new-factories-that-only-make-fossil-fuel-cars/>
5. Hall D., Moultak M., Lutsey N. Electric Vehicle Capitals of the World – Demonstration the Path to Electric Drive / The International Council on Clean Transportation. 2017.